

■ هر رئیس جمهور آمریکا از سال ۲۰۰۱ با یک مأموریت در حال تحول در افغانستان روبرو شده است که به مرگ هزاران آمریکایی و افغانستانی منجر شده است.

جو بایدن، رئیس جمهور آمریکا طی ۴ ماه گذشته و حتی هفته گذشته بارها گفته است که از واگذاری جنگ در افغانستان به رئیس جمهور بعدی آمریکا خودداری می‌کند.

به گزارش «سی ان ان»، این گفته بایدن به طور ضمنی این اعتقاد او را می‌رساند که جنگ تقریباً ۲۰ سال پس از شروع آن نباید به او منتقل می‌شده است.

هر رئیس جمهور آمریکا از سال ۲۰۰۱ با یک مأموریت در حال تحول در افغانستان روبرو شده است؛ مأموریتی که به کشته شدن ده‌ها هزار آمریکایی و افغانستانی منجر شد.

بایدن تصمیم خود را مبنی بر خروج همه نیروهای آمریکایی به عنوان یک انتخاب ضروری برای جنگی که هدفش مبهم شده است، توضیح داد و افزود که این توافق با توافقی که توسط دونالد ترامپ، رئیس جمهور پیشین آمریکا با طالبان انجام شد، آغاز شد.

او هفته گذشته گفت که هرج و مرج ناشی از خروج آمریکایی‌ها و افغانستانی‌هایی که به آن‌ها کمک کردند، نتیجه‌ای قابل پیش بینی و عمدتاً اجتناب ناپذیر بود.

با این وجود، صحنه‌های خروج عجلانه از کابل و تصرف این کشور توسط طالبان در برابر ابرقدرت خودخوانده جهانی که میلیاردها دلار هزینه کرد و جان هزاران نفر را گرفت، بسیار تحقیر آمیز به نظر می‌رسد.

اینکه آمریکا چگونه ۲۰ سال را در افغانستان گذراند، اما طالبان پس از عقب نشینی نیروهای آمریکا دوباره کنترل افغانستان را از سر گرفت، موضوعی است که مورخان برای دهه‌ها باید در مورد آن فکر کنند و اینکه در نهایت چه کسی مسئولیت این موضوع را بر عهده می‌گیرد، بحث پیچیده‌ای است.

در اینجا نحوه برخورد هر رئیس جمهور آمریکا با طولانی‌ترین جنگ آمریکا به شرح زیر است:

جورج دبلیو بوش

پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، که توسط القاعده از پایگاه‌های افغانستان طراحی شده بود، جورج دبلیو بوش مدعی شد که تروریسم جهانی را از بین خواهد برد.

او از طالبان، که بخش زیادی از افغانستان را در کنترل داشتند، خواست سران القاعده را که در این کشور مخفی شده بودند، از جمله اسامه بن لادن، تحویل آمریکا دهند.

وقتی طالبان این درخواست را رد کرد، او از یک پایه جنگی استفاده کرد.

کنگره به نیروهای آمریکایی اجازه داد تا در ۱۸ سپتامبر ۲۰۰۱ به دنبال عوامل ۱۱ سپتامبر بروند؛ هر چند قانونگذاران هرگز صراحتاً به اعلام جنگ علیه افغانستان رای نداده اند.

بوش در سخنرانی خود در نشست مشترک کنگره ۲ روز بعد، اعلام کرد که جنگ آینده به یک کارزار طولانی بر خلاف هر نوع دیگری که تا به حال دیده ایم خواهد بود.

با این حال، حتی بوش نمی‌توانست پیش بینی کند که جنگ چقدر طولانی خواهد شد.

در ۷ اکتبر ۲۰۰۱، ارتش آمریکا با حمایت انگلیس عملیات موسوم به آزادی پایدار را رسماً آغاز کرد.

باراک اوباما

باراک اوباما، رئیس جمهور وقت آمریکا در سال ۲۰۰۹ با ورود به کاخ سفید، در مورد جنگی که از بوش به ارث برده بود، تصمیم گرفت.

ژنرال‌های ارشد آمریکا برای تضعیف طالبان، افزایش حضور نیروهای خود در افغانستان را توصیه می‌کردند.

پس از یک بحث داخلی طاقت فرسا، که طی آن بایدن، معاون رئیس جمهور وقت مخالفت خود را با این افزایش حضور نیروهای آمریکایی در افغانستان ابراز کرد، سرانجام اوباما استقرار ده‌ها هزار نظامی دیگر را در افغانستان آغاز کرد.

در همین حال، او متعهد به زمان بندی خروج نیروهای خود تا سال ۲۰۱۱ شد و بر استانداردهای اندازه گیری پیشرفت در مبارزه با طالبان و القاعده تاکید کرد.

تا آگوست ۲۰۱۰ تعداد نیروهای آمریکایی در افغانستان به ۱۰۰ هزار نفر رسید.

دونالد ترامپ

دونالد ترامپ در زمان نامزدی ریاست جمهوری اش وعده داد که نیروهای آمریکایی را از افغانستان به خانه بازگرداند.

ترامپ در اولین تصمیم بزرگ خود در موضوع افغانستان، اختیارات نیروهای نظامی را به پنتاگون سپرد.

تیم او بر اساس خطوط ایدئولوژیک، بین مشاوران نظامی او که از حضور مستمر حمایت می‌کردند و ملی‌گرایان سرسخت‌تر که با مداخلات خارجی مخالف بودند، تقسیم شد.

سرانجام ترامپ در سخنرانی آگوست ۲۰۱۷ اعتراف کرد که اگرچه تمایل او خروج همه نیروهای آمریکایی بوده است، اما شرایط این امر را غیرممکن کرده است.

یک سال بعد ترامپ زلمای خلیلزاد، دیپلمات باتجربه را مامور کرد که مذاکرات با طالبان را به منظور پایان دادن به جنگ هدایت کند.

مذاکرات عمدتاً دولت افغانستان را حذف کرد و باعث ایجاد اختلاف بین آمریکا و اشرف غنی شد.

در نهایت توافقی در فوریه ۲۰۲۰ بین آمریکا و طالبان منعقد شد که مسیر خروج کامل آمریکا را تعیین می‌کرد.

با شروع خروج نیروهای آمریکایی، طالبان قدرت خود را افزایش دادند؛ و مهلت می ۲۰۲۱ برای خروج همه نیروهای آمریکایی در نهایت به جانشین ترامپ، یعنی بایدن واگذار شد.

جو بایدن

بایدن پس از توصیه برای خروج نیروهای آمریکایی که توسط اوباما رد شد، سرانجام در موقعیتی قرار گرفت که بتواند به جنگی بدون هدف پایان دهد.

بایدن در طول ماه‌های اولیه ریاست جمهوری خود، از تیم امنیت ملی خود توصیه‌هایی دریافت کرد، از جمله هشدارهایی مبنی بر اینکه خروج همه نیروهای آمریکایی می‌تواند به فروپاشی نهایی دولت افغانستان و تصرف این کشور توسط طالبان منجر شود.

در نهایت بایدن اعلام کرد که ۲ هزار و ۵۰۰ سرباز آمریکایی در افغانستان تا ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۱ به خانه باز می‌گردند.

زمانی که پنتاگون برای خروج سریعتر نیروهایش از افغانستان تلاش می‌کرد، جدول زمانی سریع‌تر پیش رفت.

در ۲ جولای، آمریکا پایگاه هوایی بگرام، که نمادی از قدرت نظامی آمریکا بود، را به نیروهای افغانستان تحویل داد.

در همین حال، طالبان مرکز ولایت‌ها را اغلب بدون هیچ گونه مقاومت از سوی ارتش افغانستان، تصرف می‌کردند.

در ۱۵ آگوست، طالبان پس از فرار اشرف غنی از این کشور به قدرت بازگشتند.

این فروپاشی دولت افغانستان به نحوی بود که مقامهای آمریکایی صراحتاً می‌گویند که این شکست خیلی سریعتر از آنچه تصور می‌کردند رخ داد.

آمریکا و متحدانش مأموریتی فوری برای تخلیه شهروندان و متحدان افغانستانی خود که در طول جنگ به آنها کمک کرده بودند و از انتقام طالبان می‌ترسیدند، آغاز کردند.

بایدن ۶ هزار نظامی آمریکایی را برای تامین امنیت فرودگاه بین‌المللی حامد کرزی در کابل و تسهیل حمل و نقل هوایی به این کشور بازگرداند.

طالبان تاریخ خروج از پیش توافق شده با آمریکا (یعنی ۳۱ آگوست، ۹ شهریور) را خط قرمز خوانده است؛ اکنون بایدن با تصمیم دیگری در مورد تمدید یا رفتن کامل از افغانستان روبرو است.